

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Megszavazták az indemnitást

Népszámlálás 1921-ben -- Két hétig szünetel a Ház

Budapest, szept. 27. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Harmadszori olvasásban is elfogadták az államkincstár megkárosítására irányuló büntetésekről és vétésegekről szóló törvényjavaslatot, majd a vagyonszerzési törvényjavaslatot.

Iklódy Szabó János beterjeszti az 1920-21. évi költségvetés első 3 havában viselendő költségeiről szóló törvényjavaslatnak 1920. évi december végéig való kiterjesztését célzó javaslatot.

Erekly Károly pártja nevében kijelenti, hogy nem fogadja el a javaslatot. A pénzügyminiszter politikájával nincsenek megelégedve s kijelenti, hogy ez a javaslat a földműves lakosság ellen irányul.

Temesváry Rezső nem fogadja el a költségvetést, de az ország nehéz helyzetére való tekintettel megszavazza a törvényjavaslatot. A kiadások az utóbbi időben igen magára emel-

kedtek. A falu népének nagy szüksége van a közutak fejlesztésére s felhívja a kormány figyelmét arra, hogy ha nem javítják meg a közutakat, tönkre megy Magyarország mezőgazdasága. Erdőink legnagyobb részét elvesztettük a békeszerződés értelmében, ezért fontosnak tartja az ország fásítását. Fontosnak tartja, hogy az exportüzleteket koronákban kössék meg s így javítsuk meg valutánkat.

Bródi Ernő a köztisztviselőkről beszél. A javaslatot elfogadja. A Ház ezután a javaslatot elfogadja.

Iklódy Szabó János ismerteti az államháztartás törvénymódosításáról szóló törvényjavaslatot, amit a Ház általánosságban és részleteiben is elfogad. Ezután az elnök zárt ülést rendel el.

A zárt ülés után elfogadták az 1921. évi népszámlálásról szóló törvényjavaslatot. Ezután az elnök napirendi javaslatot tesz s indítványozza, hogy 14 napra szüneteljen a Ház. Ezzel az ülés 2 órakor véget ért.

bár győztek, mégis félnek tőlünk, reszketnek, mert látják a többféle hadsereget. Látják a hadsereget, amely uniformisban jár, amelyben nincs bolszevismus, amely becsületes, magyar emberekkel áll, akik készek arra, hogy ha szükség lesz megkapják a jelet, megteszik köteleességeiket. Látják a másik hadsereget, a tisztviselőkart, a harmadikat, a munkástáborot, a vasutasokat, postásokat.

A kis antant mellett a nagy antant is látja, hogy rosszul csinálta a békeszerződést, egy részük már nyíltan hangoztatja ezt, a másik rész még titkolja, de érzi, hogy meg kell változtatni a békeszerződést.

A jelenlegi kormány hozzá mer nyulni a földbirtokreformhoz, a zsidókérdéshez, a szociális kérdésekhez. Az igazságtalan és rosszakaratú kritikára nem ad semmit, megy az egyenes úton tovább. (Éljen és taps.)

Haller után Kugler Mihály a nyugdíjas és nyugbérés vasutasok nevében határozati javaslatot terjeszt elő, mely szerint a m. kir. államvasutak aktív alkalmazottjai a megélhetés biztosítása szempontjából követelik, hogy minden kedvezmény, drágasági pótlék, segélyezés stb. amiben az aktív tisztviselők részesülnek, a nyugdíjasokra és nyugbérésre is terjesztessék ki s erre vonatkozólag a lépéseket megteszik.

A gyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadja. Ezután Homonnay Tivadar nemzetgyűlési képviselő beszél. Egy keresztyén vasuti táborot akar szervezni. Ennek a szervezkedésnek programja röviden, hogy minden vasutasnak kultúremberhez illő és megkövetelhető megélhetése biztosítva legyen.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Szabó József nemzetgyűlési képviselő a keresztyén szociálisták nevében beszélt, majd Sármezey Lajos az Ébredő Vasutasok érzelmeit tolmácsolta. Végül Horvát Gerő, az északi m. v. mihely munkása s még egy másik munkás beszélt nagy tetszés mellett.

Tisztviselők gyűlése

Délelőtt 10 órakor a Bika dísztermét töltötték meg a tisztviselők. Elnök Csathó Zsigmond üdvözli az egybegyűlteket. Schandl kifejezi, hogy főtétlenül nemzeti és keresztyén alapra kell a tisztviselőknak állani. A társadalmi osztályokat harmonizálni kell.

A közép osztályt, mely a háboru alatt tönkre ment, talpra kell állítani. Tönkre ment a tisztviselői kar, a közép osztály.

A proletárdiktatúrát a tisztviselői kar kártartása buktatta meg.

Gunda Jenő szerint hiányzott a szociális szervezkedés a tisztviselői karból.

Bernolák Nándor magyar testvéreire szól. Megjegyzi, hogy a lelkiismerete vezette eszen összejeveleire, nem pedig azon panaszos levelekre, melyek a tisztviselői kar nyomoráról hozták érkezték. A tisztviselői kérdést fontosnak és gyorsan meg kell oldani. A tisztviselő az állam fontos szerve. Tehát érdeke minden hatalomnak a tisztviselőket támogatni. A magyar állam egészséges funkcionálásának a kérdése a tisztviselői kérdés. Iparkodni, buvázkodni, tanulni és dolgozni kell. Ha a tisztviselői kart elhagyják veszni, akkor itt Balkán lesz.

Ha pedig itt Európát akarunk, akkor a tisztviselőkre gondolni kell. Módja volt visszautasítani azt a feltevést, mely ott a képviselőházban elhangzott, hogy a tisztviselők nem dolgoznak. Világos, hogy a tisztviselő akkor teljesíti a kötelezettségét helyesen, ha illegitím keresete nincs. Épen ezért meg kell adni mindazt, amit óhajtott. Azt mondják, hogy a Házban ismerik a tisztviselői nyomort, de nem akarnak

Képviselők beszámolója

Miniszterjárás Debrecenben

Három hónapi működésükről adtak számot Debrecen város nemzetgyűlési képviselői, akiket minden alkalommal nagy tömegek hallgattak végig. Beszámoltak arról, hogy a választások előtt tett ígéreteikből mit és mennyit váltottak be. A választóközönséget tájékoztatták a rendkívüli nehézségekről, amelyek az intranzigens keresztyén politikának minden vonalon való rögtöni érvényesülésének útját állják. Elmondták, hogy ezen aránylag rövid idő alatt mennyiben vették ki részüket az országépítő munkából s a választók lelkes helyeslése fejezte ki azt a meg nem ingott bizalmat, amivel képviselői iránt viseltetik.

Megérkezés

A nemzetgyűlési képviselőket lekísérték: Haller István sokorópátkai Szabó István, miniszterek, Patacsi Dénes államtitkár, Oláh Dániel, Vasek Ernő volt főispán, Szabó József, Gunda József képviselők, Homonnay, Patacsi miniszteri oszt. tanácsosok és mások.

A pályaudvaron vasárnap reggel a város nevében megjelent Hubert Ottó főispán, Csóka Samu polgármester-helyettes, dr Balogh Sándor és dr Fráter Iván titkárok, dr Vargha Eleonóra tanácsnok s még számosan.

A miniszterek vonata 8 ó. 37 perckor érkezett a pályaudvarra.

Hubert Ottó és Csóka Samu üdvözölték az érkezőket. Haller miniszter külön-külön várt az érkezőkre. Beszédében utalt arra, hogy az iskolák városába jöttek. Azután bevonult az illusztris kíséret az állomási étkezdébe, hol megreggeliztek, majd a Bikába hajattak.

Vasutasgyűlés a vármegyeházán

Vasárnap 10 órakor nagy közönség jelenlétében vasutas gyűlés volt a vármegyeháza dísztermében, amelyen ott láttuk az egyszerű vasutasokat csak úgy, mint az üzletvezetőséget s a tisztviselőket.

Uhlarik Béla nyitotta meg a gyűlést. Üdvözölte a megjelent képviselőket, a jelentevőket, majd átadta a szót Bernolák Nándornak.

Bernolák Nándor nemzetgyűlési képviselő beszéde elején a vasutasok, az államvasutak mostani helyzetéről beszélt nagy tetszés mellett. A vasutasok munkájára a nemzeti egység, közgazdaság helyreállítása, a forgalom lebonyolítása, ipar, kereskedelem, de még az őstermelés szempontjából is szükség van.

Megcáfolja az államvasutak eladásának vagy bérbeadásának híreit. Majd a vasuti tarifacsemeléssel foglalkozik s bejelenti, hogy ebből a többletből a vasutasoknak is fog jutni s a legmagasabb igényeket is ki fogja elégíteni.

Felhívja a figyelmet a földbirtokreformra, amely összefügg a vasutasok érdekeivel. A nemzetgyűlés most törvényjavaslatot fogadott el a házihelyekről és kis bérletekről azok között, akik ebben részesülnek, ott szerepelnek a közalkalmazottak és munkások is.

Ezután Haller István kultuszminiszter beszélt. Azok, akiknek a kezéből kicsúszott a hatalom, minden eszközt megragadnak, hogy vagy egyszerűen, vagy részletekben visszazerezzék azt. Ennek egyik eszköze a bizalmatlanság felkeltése. Bizalmatlanság felkeltése a vezérek iránt, bizalmatlanság ügyünk igazsága iránt, végül saját munkánk iránt.

Majd rátér arra, hogy az egyik nagy hatalom ajánlatot tett a vasutak megvételére, persze jó olcsón, mert nem ér semmit. A többi nagy hatalom tisztában volt azzal, mit jelent ez s ő is ajánlatot tettek s megindult a licitáció, amelynek végén elismerték, hogy mégis ér ez a vasút valamit s a befektetéssel, a kölcsönrel is jól fognak járni. Targyalásainkkal helyreállítottuk a magyar vasut becsületét, értékét s most már nem hiába kopogtatunk, ha vasuti munkát vállalunk, nem hiába, ha nyersanyagot keresünk, s nem hiába, kölcsönt kérünk.

Majd rámutat arra, hogy míg békében 2500 milliót fordítottak a vasutasokra, addig a 16 vármegyéből álló Magyarország 20 milliót. Ezután arra mutat rá, hogy ellenségeink

Hajd
1920
Ar
fel
M

rajtuk segíteni. Történt igenis intézkedés, ha tenát mulasztás történt a természetbeni segélynél és más visszaélés is történt, forduljanak bizalommal hozzá, mint képviselőhöz, mert nem üríthető, hogy a Ház és a kormány rendeletét valamely közbeeső végrehajtó közeg kiájtassa. Ismereti, hogy ruha fog érkezni, azonkívül Haller intenciójára az iskolában a tisztviselő gyermeke kedvezményekre tarthat számot. Ezek az áldozatok még nem elégségesek, még messzebbmenő áldozatokat kell hozni a tisztviselői kar részére. De honnan? Az állam szegény, dolgozni kell. A pénzügyminiszter a napokban azt a hírt, mely az államcsődre irányult, megcáfolta. Nincs szükség rémüldözésre. A kormány előterjesztést tett a Háznak, hogy kisebb házhelyek biztosítsanak a tisztviselői kar részére. Elment tehát a rövid idő alatt arra az útra, mely a tisztviselői nyomort enyhíteni törekszik. (Éljenzés).

Haller kultuszminiszter állott fel szólásra, aki igazolta, hogy Bernolák volt az, aki hevesen védelmébe vette a tisztviselőket. Oroszország ma nem állam, mert a tisztviselői kart az utcára dobták, őt legyilkolták. Az államnak oda kell hatni, hogy a tisztviselői kar gond nélkül végezhesse a kötelességét.

Ha a tisztviselő nem tud hideg fejjel és nyugodtan dolgozni, akkor nem lehet biztos a vagyon, a kincs, mely az államé.

Csak akkor van az államban rend, ha minden szerve rendben funkcionál. Akkor amikor a magyar kormány elmegy azokhoz a határokhöz, hogy könnyítsen a tisztviselők helyzetén, akkor ne zúgolódjon a birtokos gazda osztály a rárótt terhek miatt. Magyarországon sok a tisztviselő. Ennek a régi téves gondolkodás volt az oka. — Nem úgy fogták fel az életet mint amilyen rideg az, a maga valójában. Ha a magyar azt mondta volna eddig, hogy gondoljanak a földművelésre is, akkor nem lett volna annyi tisztviselő. A tanulókat ezután másképp nevelik.

Egy tanfolyam indul meg, mely a tisztviselőnek módot nyújt arra, hogy képesítést nyerjen más pályára.

Patacsi Dániel államtitkár

Tisztviselők álláspontjához csatlakozik; ezt a magyar gazdaságszociológus nevében teszi. — Ha volt is ellenszenv a tisztviselők ellen akkor az a régi korrupt rendszer szüleménye volt. A keresztyén magyar tőkét magyar keresztyén kezébe kell hozni. Keresztyén magyar pártnak kell lenni csak. Addig politika nem lehet, míg tőke nincs.

Igéri, hogy a lerongyolt tisztviselők támogatására siet a vele együtt gondolkodó gazdaságszociológusokkal együtt.

A délutáni nagy-gyűlés

Délután 3 órakor a Bika dísztermében volt nagy-gyűlés. Zsufolásig megtelt a hatalmas terem, hogy meghallgassa Debrecen három nemzetgyűlési képviselőjének beszámolóját.

Az első szónok *sokorópátkai Szabó* István volt, aki először a szomorú emlékeztető márc. 21-éről beszélt, majd a zsidóság és szabadkőművesség nemzetpusztító munkájáról emlékezett meg.

Ezután *Haller* István miniszter állt fel szólásra. Rámutat arra, hogy amit ígértek, azt becsülettel teljesítették. Mert mit ígértek ők? A keresztyén nemzeti eszme intézményes biztosítását. Hát észbe jutott volna a régi törvényhozásnak, lett volna-e bátorsága, hogy odaálljon az iskola kapujába és azt mondja: csak azt eresztsem be, aki nekem tetszik! (Taps.)

Itt lesz a földbirtokreform, amely kimondja, hogy felosztandó az a föld, amelyet 1914 július 29. óta szereztek meg. Továbbá sor kerül a legutóbbi 30 esztendő alatt szerzett birtokokra is. Tervezetben meg van az ipartörvény is. Nem fogunk ezentúl mindenkinek állami szubvenciót adni. Majd a liberalizmus pusztító hatásáról beszél. Megkérdezték tőlem, mondotta, hogy miért nem követem Kossuth, Trefort, Szilágyi politikáját. Ezek magyarok, mindenkifelett magyarok voltak, de nem követem őket, mert láttam azt, amit ők nem láttak!

Én láttam a világháborút, láttuk a forradalmat, a kommunizmust, mikor nem volt szabad éreznünk, magyarul beszélnünk, imádkoz-

nunk s ezt azok csinálták, akiknek odaadtuk mindenünket.

Majd szól arról a zsidó recepről, amely mindenütt bizalmatlanságot kelt. Azt mondják, hogy addig nem kell a belpolitikával foglalkozni, míg a területi integritás nincs visszaállítva, a pénz értékét kell visszaállítani, szövetséges után kell nézni és csak azután törődünk a belpolitikával. *A jó külpolitika alapja a jó belpolitika*, Erőt kell mutatnunk kifelé.

Mi akarunk lenni ebben az országban napszámosok, kiszáradók, bankosok, orvosok, ügyvédek, kereskedők, miniszterek. Nem hagyjuk addig magunkat a határra küldeni, míg rendet nem csinálunk, mikor azok küldenek, akik ugysem jönnek velünk, akik itthon maradnak, üzleteket csinálnak, nézik, hányan veszünk el, hány földet lehet megszerezni. S ha még egyszer elmegyünk, ezek előttünk fognak menni! (Nagy taps, éljenzés.) Majd a vörös és szabadkőműves internacionáléről beszél s kijelenti, hogy mi ezekkel szemben a keresztyén internacionálét keressük s ezért törnek mindenfelől reánk, ezért törnek a valutánkra! Majd a külpolitikára tér rá. A külpolitikában nincs szentimentalizmus. Nem nézhetjük, kit szeretünk, kit gyűlölnünk. Mi azt nézhetjük, kinek vannak Közép-Európában velünk közös érdekeik s azokkal tartunk. A 16 vármegyes Magyarországot barát és szövetséges nélkül nem tudja megvívni az élet halál harcot a régi Magyarországgal. Ellenségeink már érzik, hogy ellenségnek veszedelmesek, szövetségesnek pedig elég értékesek vagyunk s már hajlandók egyezkedni, szóba állani és a közös érdekeket összeegyeztetni. Mi keressük az összekötítést s meg is találjuk. *Nem látom az ország sorsát olyan sötétnek, nem látom reménytelenségnek.* Az Ur Isten megalázta ezt a nemzetet, hogy felemelje még magasabbra.

Ezután *Pröhle* Vilmos, Debrecen II. kerületének nemzetgyűlési képviselője beszélt. Beszéde elején kegyeletos szavakkal emlékezett meg Dicsőfi Józsefről, a keresztyén magyarság harcos papjáról. Majd a külpolitikai kérdésekről beszélt. A mi külpolitikánkat a békeszerződés adta meg, amit sajnós, el kellett fogadnunk. De az antant sem olyan erős, mint gondolják. A népszövetség mellett ott van a nagyantant, van külön angol-francia egyezmény, van angol-japán szövetség, van francia-belga egyezmény s megalakult a his antant is madárjesztőnek. Előadja genfi tapasztalatait, beszélgetéseit, a Toms cikkeit s majd kimutatja, hogy azok a bizonyos külföldi vélemények a zsidó sajtó közleményei.

Kimutatja, mennyi kárt okozott az 1918. októberi forradalom Magyarországnak a külföldön. Türt, szenvedett a nemzet, de most a keresztyén és nemzeti alapon fog megújodni.

Pröhle Vilmos értékes és nagyhatású beszéde után *Milotay* István, Debrecen I. kerületének nemzetgyűlési képviselője mondott beszámoló beszédet. Beszédében a földbirtokreformmal foglalkozott. A magyar nemzet politikáját egészséges alapokra kell fektetni. Eddig a földbirtokpolitika terén a hibáknak végzetes sorozatát, láncolatát követjük el.

Ennek eredménye, hogy a nagybirtokok egy kézben összpontosultak s ezzel szemben állott a birtokelaprózás, birtokelmorzaolódás s ebből fejlődött ki az óriási mezőgazdasági proletáriátus. Innen van, hogy a magyar birtok 25 százaléka idegen kezébe jutott. Némely megyében a földbirtoknak több mint a fele, 60—70 százaléka jutott a zsidók kezébe. Régi mondás, hogy azé az ország, akié a föld, de azé a politikai és társadalmi hatalom is!

A földbirtokreform történelmi adósság s a földbirtokreformmal nagy lépést teszünk a területi integritás felé is. A földbirtokreform földet ad a hadviselteknek, rokkantoknak, hadiözvegyeknek, hadiárvánoknak, munkásoknak, akik megbízhatók s erre való képességükről tanúságot tehetnek, a közalkalmazottaknak s mindazoknak, akiknek valami jogcímük van a földbirtokra. A pénzügyminiszter rendeletet fog kibocsátani, amely szerint a hadiköcsön-kötvények, amelyek értéke a mesterséges valutaszpekuláció folytán annyira leszállottak, alkalmas fizetési eszközök lesznek a földbirtok megvételére. Azonkívül a hadiilletmények élvezete lekötött formában földvételei célokra szintén alkalmas lesz. Reményét fejezi ki, hogy a

földbirtokreformmal Magyarország a boldogulás, a jólét útjára lép. (Taps, éljenzés.)

Patacsi Dániel a következő szónok. Elismeréssel nyilatkozik Debrecen három képviselőjéről s a két nagypárt együttműködéséről.

Bernolák Nándor, Debrecen III. kerületének nemzetgyűlési képviselője beszélt utolsónak. Elsorolja, hogy mennyi mindent csinált a mostani nemzetgyűlés rövid idő óta, amióta a két nagy párt megtalálta egymást s találkoztak a közös keresztyén és nemzeti eszmékben. Rámutat arra a nagy veszélyre, amelyben az ország forgott az orosz előrenyomulás alkalmával. Nem tudtuk, mit jelentett a bojkott, de tudtuk volna, ha a bojkott győz. Örömmel alapítja meg, hogy a keresztyén sajtó mind nagyobb tért hódít. Senkise merete volna gondolni, de ugyan, hogy a keresztyén lapok vannak legjobban szerkesztve. A közgazdasági téren, de még a kereskedelemben is nagy lépéssel haladt előre a keresztyén irányzat. — Nemrég alakult meg 3 keresztyén nagybank, biztosító intézetek.

A mostani terményelosztásnál, összegyűjtésnél egyellenegy zsidót sem alkalmaztak s ez így van rendjén. Szól az egyetemi törvényjavaslaról, ami nem a zsidógyűlöleten alapul, hanem a fajvédelmet célozza s csak az igazság vezet minket ebben is. Zsidónak nem szabad többé uralkodni, fel kell ébreszteni a nemzeti öntudatot. Nekünk nincs félteni valónk, mert viszályokat nem követünk el. Minket az igazság vezetett, mutatja a népbiztosok elleni és a Tisza bűnter.

Majd szól a készülő munkástörvényről, aminek készítésében ő is részt vesz, s amely a magánalkalmazottakról is fog gondoskodni. Rámutat arra, hogy most készült el a szövetkezetekről szóló törvény is. További munkára hívja fel a figyelmet.

Nagy éljenzés és taps közt fejezte be értékes fejezeteseit. A közönség délután 3 órától este fél 7 ig nem fáradó figyelemmel hallgatta a szónokokat.

Rendkívüli városi közgyűlés

Az érdeklődés rendkívül csekély volt: alig jelent meg 30 bizottsági tag, pedig nagyon életbevágó, fontos kérdéseket tárgyalnak. Sok vita volt, azonban végül a tanácsai javaslatokat csak elfogadták.

Az állami benyomás az, hogy a törvényhatósági bizottság csakugyan megérett a főifrisításra. Új emberek kellene, akik jobban törődnek a város nagy közérdekeivel és nemcsak tisztújításkor sétálnak fel a közgyűlési terembe, no meg olyankor, mikor az érdekeletség (a páhoj!) kötelezi őket a pontos megjelenésre!

Ekli interpellációja

Tíz óra után nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést *Hubert* Ottó főispán a bizottsági tagos üdvözlésével.

Napirend előtt *Ekli* József interpellálta a városi tanácsot a köztisztviselési vállalat vezetőjének már múlt év óta húzódó fegyelmi ügyében, kijelenti, hogy ez a beteges gondolkodású ember, aki hivatali helyiségében őt, mint bizottsági tagot is megérett, teljesen alkalmatlan arra az állásra, melyet betölt és az ő vezetés alatt a vállalat sohasem lesz rentábilis. Elmondja, hogy a múlt vasárnap is hajnali 3 órától hétfő hajnalig munkára küldött a Macsáról importált (ott volt gazdátul az intéző) hajtó kocsisával, bár a vasárnapi munkaszünet betartása kötelező. Az intéző most szabadságra, azután nyugdíjba akar menni: képtelen dolog az, hogy az intéző fegyelmi ügye még ma sem nyert befejezést. Ha 8 nap alatt be nem fejezik a fegyelmi vizsgálatot, kénytelen a vállalatnál viselt felfüggető bizottsági tagságáról lemondani. *Vargha* Elemér dr azt feleli, hogy a fegyelmi vizsgálat 8—10 nap alatt befejezést nyer. A választ az interpelláló tudomásul vette.

Vita a pótdadó körül

Hosszu vita támadt a közköltő százaléknak leszállítása körül. *Ekli* József szerint nem pótdadó leszállításról, hanem *emelésről* van szó. Eddig az, aki 100 korona földadót fizetett, városi pótdadóban 145 koronát adózott ugyanannyi százalékban. Most tiszszerezre emelték az állami földadót, tehát, aki 100 koronát fizetett eddig,

most 100 koronát fog fizetni, ezután pedig 50 százalékos pótdobban 500 koronát, tehát a valóságban háromszor annyit, mint eddig, a magasabb százalék szerint. Felvilágosítási kérés napirendről való levéltel indítványoz. (Gál Ferenc: nem bírjuk ki a pótdótt) Zelinger Ede úgy értesült, hogy az 1918 évi zárószámadás nem zárult deficitel Vdszry István dr adóügyi tanácsnok és Kondor Kálmán főszámvevő felvilágosításai után a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

Emelték a haszonbéréket

Egyhangúlag elfogadták a városi földbirtokok haszonbérének emelésére vonatkozó tanácsi javaslatokat. A béremelések a gazdasági bizottság meghallgatásával történtek. Elfogadták dr Hegedűs Jenő indítványát, hogy a bíróságot keressék meg, miután a bérlet ne hagyassák el a bérletet.

Nagy vita támadt dr Komlóssy Imre indítványa felett, hogy a bérlettel vagyagos szerződést kössön a város és a haszonbért terményben is fizethessék; ez igazságosabb is, mert a buza értéke nincs a valuta ingadozásának alávéve, mint a pénz és a közellátás ügyét is szolgálja a természetben való fizetés. Az indítvány felett nagy vita indult meg; felszólltak Suhajda Béla, dr Láng Sándor, dr Vdszry István és Gyarmathy István, azonban az adminisztrációval szemben hangoztatott bizalmatlanság és a minden újítástól való irtózat következtében nem fogadták el.

Apróbb ügyek

Hosszabb vita után, melyben Ekl József, Szentkirályi Tivadar, Patay József, dr Fráter Imre és Zelinger Ede vettek részt, elfogadták a Salétrom laktányának szükségjelzőkkel való átadókészítésére vonatkozó tanácsi javaslatot.

Megszavazták a nem szorosan veit közgazgatási alkalmazottak részére a drágasági segély felemelését és 100 koronát a természetbeni ellátás megváltására. Jövohagyták a Szikligyakor nevű városi birtok haszonbérének árverési eredményét. Komlóssy Imre hibáztatja, hogy az újajánlatot az árverési feltételek szerint kizárták, mert ez káros a városra.

Felvették a községi kótelekbe Koncz Frigyes ny. aláhornagyot, Kása Károly nevest és dr Bohn Ede fogorvost. Személyi pótlékokt szavaztak meg Dömsödy Kálmán irodatiszt, Szabó Kálmán világitási vállalati pénztáros és működési pótlékokt dr Zempléni Kornél részére, Kása Kálmán közgyám kérelmét azonban elutasították.

MŰVÉSZET

Hangverseny. Díszes közönség töltötte meg vasárnap este a vármegyeház dísztermét. A város előkelőségein kívül Haller és nagyatádi Szabó miniszterek, Patácsi államtitkár és a vendégképviselők nagy számban jelentek meg.

A római káth. egyházi vegyeskar és a Szent-László dalegyütet precíz előadott ének-számokkal szerepelt. Eitner Irén és Wakots Margit operanékesnők dalai, Hammersköld János briliáns zongoraelőadása és Bakos Sarolta művészi szavallata adták meg a fényes keretet Haller István miniszter politikai nyilatkozatának.

Az estélyt Reitz Jánosnak a sajtó nagy fontosságáról tartott magyar beszéde nyitotta meg. Bakos Sarolta Végvári verseinek szívhez szóló előadásával oly nagy sikert ért el, hogy a jelkes közönség kitért a tapsviharára újabb és újabb ráadásokat kellett nyújtania. Egyik magas állású fővárosi vendég azt a reményt fejezte ki a művészről, hogy mihamarabb a pesti Nemzeti Színházhoz fog felkerülni.

A szép estély anyagi tekintetben is szép eredménnyel végződött.

— Októberben is 6 kiló lesz a fejadag. A közlemezési miniszter kiratban közölte, hogy a jövő hónapban is marad a 6 kilós fejadag, tenát még napi 20 deka liszt sem jut fejenként a szegény embernek, aki a husz nem tudja megvásárolni. A kiutalt liszt 5 százaléka finom liszt, melyet szabad kereseti pályán élőkkel (láncosokkal?) kell megvásároltatni, de helyette főző és kenyér liszt nem utalható. Hogy éri ezt a magas közlemezési Gondvitelés?

HIREK

Kétszáz ezer

zsídót mérszáróllak le Denikin csapatai ismét és tettek tanubizonyságot ofelöl: mily rettenetes a a gyűlölet és elkeseredés Oroszországban Trockijék uralma és fujzata ellen Szinte példátlanul áll a világtörténelemben az az állatív fokozódott bosszuerzet, mely Denikin fehér csapatait áthatja, s ha elgondoljuk, hogy a vörösek rémtettei még több vadállati brutallitásról tanuskodnak, s minden képzelet fölülmuttak, akkor nagyjában képet alkothaunk mogunknak arról a rettenetes állapotról, melybe Szent Péter cárr hatalmas birodalma a zsidók által jutott. Mintha a poklok valamennyi ördöge rászabadult volna a fehér cárok országára, mintha az emberi gonoszság versenyre kelt volna az állati barbársággal, az emberi „társasodás” és „közösség” e sokat hangoztatott idejében. hajmeresztő borzalmasságok történnék Szovjetországban nap nap után... S még csak egyhalvány sugara, egy vigasztaló momentuma sem látszik a reménynek arra, hogy ez az állapot jobbra fordulhat valaha. Adjunk hátát a magyarok Istenének, hogy bennünket a keresztény és nemzeti gondolataiban való megújulás még idejében kizabadított a vörös örület poklából.

— Petroleumjegy 1 korona. A közellátási hivatal petroleumjegyeket adott ki. Rendben van. A petroleum ára 30 vagy 32 korona a régi 40—48 fillér helyett. Ez is rendben van. De hogy mért kell fizetni azért a cigarettapapír nagyságu petroleumjegyért 1 koronát, azt sok ember nem tudja megérteni. Hát annyiba került az a picike papíros? Vagy a városi nyomda kapja érte az 1 koronát? Ha az utóbbi feltéves áll, akkor igazán nem csodálkozunk azon, mért tud annyi hasznót kimutatni a nyomdával. Mindenesetre érdemes volna felvilágosítást kapni!

— Palotás Faustin előadása. Szombaton, szeptember 25-én d. e. 9 órakor újra összegyűlt Debrecen hazafias közönsége, hogy a megtisztult magyar célok törhetetlen harcosa Palotás Faustin ezredes, hírneves író hazafias előadását meghallgassa.

Az Arany-Bika díszterme megtelt az érdeklődőkkel, kik között a helyőrség tisztikara és legénysége teljes számban volt képviselve. Sient áhitat és lankadatlan érdeklődés kísérte a súlyos szavakat, — végigperegtek mind a mult dicsőségek, amelyek megvigasztalást, új erőre buzdulást adhatnak a megtört magyar-ságnak, s könnyes szemek adták vissza hű tükörét a megilletődött teremnek.

Palotás Faustin ezredes izig-végig magyar beszéde, mint egy örök magyar rapszódia, szent fogadalmakat kellett minden lélekben, — benne slt az Árpádokat temető hegedős, a hazai rög-től bucsuzó kuruc tárogató, de benne ujjongott egy erősebb, szabadabb magyarság enthusias-musa, benne lobogtak a márciusi dalok az ezereves ország feltámadásán. A mi ő alkotmányunk az elszakíthatatlanságot jelképező hét törzs kötött verszerződése meggyalázatot Tria-onban, itt az ezereves utódok vérenek új áram-köre kell hogy egybekapcsoljon, kunyhón palotán át minden igaz magyart. A közös kál-váriajárást mindannyiunk tisztult szívvel álljuk, mert minden meredeknek meg van a maga magaslata, mert egy nemzet mátyromsága annak a nemzetnek a feltámadása. Különös párallel Zrínyi és a mi korunk, — mindkettő egy fordulója Magyarország existenciájának Zrínyi pusztulásának, a haza toszszu sanyildésének az erdője, hogy hiányzott az erdő, hiányzott az önálló magyar hadsereg. A mostani megráz-kódítások, a fejlettebb tömeg intelligenciája megleremtettké (csaknem semmiiből) ezt a hatalmas szertel, mint ahogy az izzó folyó fém-ből acélpenge válik, s a magyarok Istene ad hozzá Zrínyi utódot is.

Lelkes éljenzés között végezte a kiváló szónok előadását. Az első gratuláló Hegedűs Pál altábornagy volt, utána számosan üdvözölték Palotás Faustin ezredest.

A közönség a Hymnus éneklése után lelkes hangulatban oszlott szét.

— Fehér kristálycukor jár a jegyre. A kereskedők a cukorjegyre kizárólag fehér kristálycukrot köteleztek kiszolgáltatni. A szabadforgalomban vásárolt kocka, fehér vagy sárga kristálycukrot cukorjegyre kiadni, vagy pedig cukorjegy ellenében leedő kiosztásra átveit cukor kilogrammját a megállapított 130 koronánál magasabb áron adni nem szabad. Az ez ellen vétők szigorú büntetésnek teszik ki magukat.

— Ahogy én szeretlek... Szivem egyetlen nője te... Debrecenbe kéne menni... és más gyönyörű zeneművek haphatók Antalffy könyvesboltjában Szent-Anna- és Varga-utca sarok.

— Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga f. hó 21-én tartott hangversenyére a Vigszínház helyiségét dr Márfy igazgató díjmentesen engedte át. E jótékonyagért ezuton mond köszönetet a Liga elnöksége.

— A keresztény női tábor kedden délután 4 órakor Páterfia-u. 78. sz. alatt a Slefánia árvaházban gyűlést tart.

— Trénnig lovaglást elvállal versenydíjakat nyert jöke, ki versenylovaglásban mint sima és akadály-jártas versenydíjakat nyert.

Rubinek külkereskedelmünkről

Budapest, szept. 27. (N. St. t. j.) A külkereskedelem szabályozására vonatkozólag Rubinek Gyula a kövekezőket mondotta:

— A külkereskedelem szabályozását illetőleg ezen a héten értekezletet hívunk össze, ahol a kivitel módosztatit fogjuk megállapítani. A gazdasági szerződések előkészületei folyamatban vannak. A Romániával kötendő gazdasági szerződést készitjük elő. Felvesszük Csehországgal is a tárgyalásokat a gazdasági szerződés megkötése céljából. Ausztriával is fogunk tárgyalni, de csak jóval később. A magyar borkivitel igen nehéz, mert az osztrák kormány a bevitt kontingálja s luxus cikkek tekint. Olaszországgal már megkötöttük a gazdasági szerződést. A vasuti tarifa reviziójáról szó sem lehet, legfeljebb 3 tételnél engedhetjük meg a viteldíjak csökkentését s a fa és ződség szállításnál lesz kedvezmény. A vasuti tarifa újabb emelésére lehet számítani, mert minden államban emelik a viteldíjszabást. Az árvizsgálóbizottság vezetésére megütrént a döntés. Vezetőjévé Biber Gyulát neveztem ki.

A nemzetek szövetsége

London, szept. 27. (N. St. t. j.) Londoni politikai körökben nagy aggodalommal várják a népszövetség tárgyalásait. Németország, Német Ausztria és Magyarországnak a népszövetségbe való felvételéről. A helyzetet bonyolultá teszi az a körülmény, hogy a délamerikai államok, amelyeknek 14 szavazatuk van, állásfoglalása ismeretlen. Franciaország állítólag ellenzi a felvételt, ezzel szemben a volt semleges államok, a skandináv államok, Svájc és Hollandia a felvétel mellett vannak. Anglia a semlegesség álláspontjára helyezkedik. Olaszország meg bizonytalan. Jugoszlávia és Csehország, Németország felvételét nem ellenzi, míg Lengyelország, Németország felvétele ellen foglalt állást és kívánja Magyarországnak és Ausztriának a felvételét.

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei

* Kommunike. Ma kedden B) bérletben, 7 órai kezdettel a nagysikerű Cigánygrófné kerül színre ötödikször.

* Gabriel d'Annunzio regényét a Halál Velencében (a lagunák leánya) mutatja be az Apolló. A meglepően szép velencei felvételek, a szereplők kiűnő játéka és a nagy olasz író érdekfeszítő meséje nagy tetazést aratott.

* Jókai Mór regényét a Lélekidomár-t csütörtökön mutatja be az Uránia.

* Olasz film. Gip a komédiásleány, artista dráma 5 felvonásban még ma és holnap az Urániában.

* Arany pille Pearl White legjobb szerepe.

SPORT

DEAC-NyTVE 2:1. (Féldő (1:0) Bajnoki mérkőzés, úgelyéri pároa. Bíró Zemplén Gusztáv. Értékes és megérdemelt győzelmet aratott az egyetemi csapat veszélyes és erős ellenfele, a Nyiregyházi Torna és Vívó Egylet felett. A gólarány nem hű kifejezője az erőviszonyoknak, a DEAC 3-4 góllal volt jobb ellenfelénél; szép, precíz játékot mutatott, minden ember a legjobbat nyújtotta, de mégis talán Felhő, Allódy és Poroszlav váltak ki legjobban. A NyTVE a második féldőben, mikor örült tempót diktált, mutatta meg erejét és technikáját.

Az első gólt a DEAC éri el Fábry éles lövése révén a 9. percben, amit a NyTVE a második féldő 5. percében egyenlít ki corner rugásból. A mérkőzés vége fele a 42. percben szerzi meg a DEAC Felhő beadásából Fábry révén a győzelmet jelentő gólt.

Közgazdasági közlemények

A debreczeni Gazdasági Egylet a szeptember 4-én (hétfőn) d. u. fel 4 órakor a város háza nagytanácstermében választmányi ülést tart.

A Debreczen és vidéke mezőgazdái szövetkezete felhívására a tagok hátralékjukat nem a Debreczeni Gazdasági Egylet titkári hivatalánál, hanem a szövetkezet irodájában Csapó-u. 30. szám alatt fizessék.

Nyilttér.

Telegdi Lajosnak Debreczenben Jókay-u. 3. sz. alatt levő be nem jegyzett fűszer és vegyes kereskedését megveszem.

Felhívom nevezett hitelezőit, hogy követeléseiket nekem 8 napon belül annál is inkább jelentsék be, mert későbbi bejelentéseket nem fogok figyelembe venni.

Debreczen, 1920 szept. hó 27.

Farkas Ignác, kereskedő, Debreczen, Széchenyi utca 26.

A depr. kir. írásbíróság, mint tkvi. hatóságtól.

10344—1920. tkszám.

Hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság az elveszett hajdusámsoni \$12. sz. betét újrapótlását elrendelvé, felhívja az összes érdekelteket, hogy a bemutatott tervezetre vonatkozó kifogásaikat 1920 évi december 20-ig megtehetik.

Debreczen, 1920 szept. 15-én.

LENGYEL, s. k. íbiró.

Férfi és női szövet újdonságok érkeztek

Koros Sándor üzletébe.

Saját érdekében teszi, ha mielőtt vásárlásait eszközözi, megtekinti raktárat Piacz-u. 69. alatt, hol a legfinomabb férfi és női angol szöveteket, ugyszintén mindenféle bélésarukat és szabókellékeket legolcsóbb árban beszerezhet.

KÉSZIT Központi szeszfordénet, Pálinkafűző üstökét **MENDLOVITS S.,** rézműves, Nyírbátor Szabolcsm. Alapított 1890.

ROSE tanár Nyelviskolája Széchenyi-utca 42. I. em.

Francia, angol, német, olasz, magyar magánórákban és tanfolyamokban. **Új tantolyamok minden hó elsején!** A tanfolyamra csak általános műveltséggel rendelkezők vételnek fel.

KISS FERENCZ női szabó Piac-u. 56. Iztékes munkát jutányos áron készít. Szakszerű szabászat. Tanítást is elfogad volt Molnár-égg szabásza.

Koros Sándor férfi-szabó **Belutca Piac-u. 69.** Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kapantók.

FORGÁCS I. művészi Bádogyos-u.

KELETI J. BUDAPEST, IV. ker. Koronaherc.-u. 17. Alapított 1878. Gyárt a legfokétebb kivitelben: műlábakat, műkezeket, sérvkötőket, haskötőket, gummigöresernarinyákat stb. Dus választék az összes betegápolási cikkekben, valódi angol, francia és amerikai gummiarukban, valamint orvosi műszerek- és kórházi berendezésekben. Eladás nagyban és kicsinyben eredeti napi árak mellett. Székiülés naponta.



Eladó háza? Eladó földje? Eladó szőlője.

keresse fel és bizza meg az eladással a Nagy Lajos Országos Adásvételi irodát, mert ott nem kell fizetnie az eladásért egyetlen egy fillért sem!

A „Nagy Lajos Iroda“ Debreczen legrégebbi adásvételi irodája, alapított: 1900-ban, fenáll 21 év óta. Tulajdonosa és vezetője: Nagy Lajos, volt ügyvédsegéd, a dr. Kardos és dr. Szőlős Dezső ügyvéd urak irodájának éveken keresztül volt fogalmazó segédje, okl. kir. telegkönyvezető, volt hírlapíró és lapszerkesztő, a budapesti kir. Magyar Természettudományi Társulat rendes tagja.

Iroda: Veres-utca 9. szám. Telefon: 13—76.

Eladási megbízások felvételnek állandóan, reggel 8 órától esti 8 óráig. a nap bármelyik órájában. A Veres-utca mellettkutcaja a Csapó-utcanak, jövet a főtérről a Csapó-utca baloldalán, a Csapó-utca 72. számú ház mellett nyílik be.

Villamos vasuti közlekedés! (A Faragó-utcai megállónál kell leszállani s éppem a Faragó-utca előtti utca a Veres-utca 1)

ELADÁSI MEGBÍZÁSOK AZONBAN NEM LESZNEK FELVÉVE olyan esetekben, ha a tulajdonos feleségizott, fantasztikus árat határoz meg s akar elérni házát, földjét vagy szőlőjét! Tehát csak tisztességes, szolid, rennes árak mellett fogadtatnak el megbízások!

Ha szép akar lenni? Korzó arczkrémet és szappant használjoni! PARFÜMÖK prima minőségűek. Pipera szappanok. Mindenféle piperecikkek. kötszerek, irrigátor felszerelések, gumi árak, GAZDÁCSÁGI GYIKKÉK, kreolin stb. legolcsóbban szereshetők se a **Korzó Drogueriában Piac-utca 42.**

Kőváry és Altmann szőlők, Piac 42. Pannonia épít. Barmilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Eladó egy ideális kis birtok! Szolnokmegyében Mezőturon, éppem a város alatt, a városhoz mindössze egy fél órási kellemes gyalogséta (3 kilométer távolság) **3 szobás uri lakással** minden elképzelhető mellékkeliségekkel, gazdasági épületekkel **A lakás rögtön beköltözhető, a birtok azonnal elfoglalható!** A birtok területe 53 magyar hold. **ára 600 ezer korona!** Mezőtúr 30 ezernél több lakossal bíró, rendezett tanácsu város, felsőbb iskolákkal (főgimnázium, kereskedelmi iskola felsőbb leányiskola, leánygimnázium stb.) Szolnokhoz 40 kilométer, a Budapest—Szolnok—Aradi vasuti fővonalon. Jelenleg 2 vonat megy naponként Szolnokról Mezőtúrra s ugyanannyi jön vissza Szolnokra. Ezen birtok felett a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott szereshető bővebb és részletes felvilágosítás csak személyesen és csak a délelőtti órákban. Ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló. Iroda: Veres-u. 9. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

16 család mész eladó kedvező feltétel mellett, értekezni lehet Szabó Márton mész, — Kaba 17. sz.

Egyetemi hallgató nevelői állást keres esetleg ellátásért. — Cim a kiadóba.

Vidéki uri asszony háztartási vezetésére azonnal elmenne Cim R. A.-né Debreczen, Csapókeret Kisfaludy-utca 19. szám. Értekezni személyesen is lehet.

Menekült németnyelv tanítónő uri családnál német nyelvet és beszédét sikerrel tanít koszt és lakás ellenében. Ajánlatot „Német nyelv“ jelígre kiadóba.

Tisztviselő butorozott szobát keres kosztal vagy anélkül — „Tisztviselő“ jelígre a kiadóba.

Bélyeggyűjárs vásárlóintézet **PAULÓ I.** Batthyányi-u. 22. telefon: 1365.

Eladó 2—300 négyszögöl területek a Gyermekmenhely mellett Mester-utca végén a Csigekegyert-utca és a Balmazújvárosi utra fronttal. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Zákány József fuvarozási vállalata **PIACZ-UTCZA 43. SZÁM.**

Tankönyvek bekötését bördízmű-munkát tartós és izlékes kivitelben készít **VARJAS PÁL** könyvkötő, Egyháztér 3. sz.

A gazdaközönség figyelmébe! Felhívjuk a gazdaközönséget, hogy a reájok holdanként hatóságilag kivettett tengerimennyiséget, saját érdekükben mielőbb szállítsák be. — Debreczeni Gazdasági Egylet.

Akiknek sóra utalványuk van a Sturm sóraktárába, a sőt onnan e hó 27-én (hétfőn) d. e 9 órakor d. u. 5 óráig okvetlenül elvigyék. Debreczeni Gazdasági Egylet

Íróasztalt esetleg egész szoba berendezést keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Villany lámpát álló íróasztalt keres megvételre lapunk kiadóhivatala

Boroshordók és 12000 tégla egy használt főzőkonyha és 2 nagy tokos ajtó eladó. — Vár-utca 8.

Azon debreczeni gazdasági egyesületi tagok, — kik meszért befizettek, de pénzüket eddig vissza nem vették, sziveskedjenek ez iránt hivatalunkban (Piac-utca 61. sz. a.) mielőbb jelentkezni, magukkal hozván utalványukat. Debreczeni Gazdasági Egylet;